

ת"פ (חיפה) 7811-10-23 - מדינת-ישראל נ' מועאד אמארה (עצור/אסיר בפיקוח),

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 7811-10-23 מדינת ישראל נ'

אמארה(עצור/אסיר בפיקוח)

בפני כבוד השופט איל באומגרט

המאשימה: מדינת-ישראל

- נגד -

הנאשם: מועאד אמארה (עצור/אסיר בפיקוח),

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד אמיר אלרון

ב"כ הנאשם: עו"ד עאדל בויראת

הנאשם: בעצמו בליווי מפקחת

גזר דין

1. הנאשם יליד שנת 1986, הורשע על פי הודאתו, שנמסרה במסגרת הסדר טיעון. על פי כתב האישום המתוקן, הורשע הנאשם בעבירה בנשק (החזקה ונשיאה), עבירה לפי סעיפים 144(א) רישא וסיפא + 144 (ב) רישא וסיפא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש.

עובדות כתב האישום המתוקן:

2. ביום 29.5.23 בסמוך לשעה 20:30 הגיע צוות משטרתי למפעל בלוקים בכפר זלפה, על מנת לבצע חיפוש אחר נשק. החיפוש בוצע במפעל בלוקים והשוטרים שהגיעו לשם, הבחינו בהתקהלות גדולה של אנשים. אחד השוטרים הבחין בנאשם שקם מהכיסא עליו ישב והולך במהירות לחלקו האחורי של מפעל הבלוקים, כאשר הנאשם מסתכל לאחור.

תוך כדי כך הושיט הנאשם ידו לכיוון הבטן התחתונה, והוציא משם אקדח מסוג יריחו מס' סידורי 69098C (להלן: "הנשק"). הנשק היה טעון במחסנית ובה שמונה כדורים (להלן: "התחמושת"). הנאשם החזיק בנשק ובתחמושת בלא רשות על פי דין והשליך אותם לעבר

ערימה של צינורות פלסטיק.

3. השוטר הבחין בכך, צעק לעבר הנאשם "משטרה עצור" ואחז בנאשם. אולם, הנאשם החל להשתולל וניסה להשתחרר מאחיזת השוטר אשר הצליח לעצור אותו. חיפוש שנערך על גוף הנאשם גילה בכיסי מכנסיו מחסנית אחת ובה 41 כדורי 9 מ"מ, כפפות ומפתחות לרכב ולטרקטורון.

ראיות לעונש:

4. לא הוגשו על ידי הצדדים ראיות לעונש. מוסכם על הצדדים שהנאשם נעדר עבר פלילי.

תסקיר שירות המבחן:

5. לבקשת הנאשם ובהסכמת המאשימה הוזמן תסקיר משירות המבחן.

6. כעולה מתסקיר שירות המבחן, הנאשם הוא כבן 38 נשוי, אב לשלושה ילדים קטינים, וסיים 12 שנות לימוד. עובר למעצר, עבד הנאשם כנהג אוטובוס והוא מתגורר עם משפחתו בכפר זלפה.

עוד עולה מתסקיר שירות המבחן, כי הנאשם הכיר במידה מסוימת בכך שהתנהלותו בעייתית, הגם שנטה לצמצם את מעורבותו. בד בבד, שירות המבחן הגיע למסקנה שהנאשם בחן את הכשלים בהתנהלותו והשתלב בטיפול תואם. בסוגיה זו מציין שירות המבחן, שהנאשם השתתף בקבוצת עצורי בית המצויים באזוק בפיקוח אלקטרוני ומסר שהטיפול הקבוצתי סייע לו לרכוש דרכי התמודדות במצבי משבר ומתח.

6. בכל הנוגע להערכת הסיכון להישנות פעילות עבריינית, מציין שירות המבחן שהנאשם הוא בעל כוחות פנימיים ויכולות גבוהות, אולם, הוא מצמצם את התייחסותו לביצוע העבירה בה הורשע, תוך שהוא מיתמם.

על כן, הגיע שירות המבחן למסקנה שרמת הסיכון להישנות ביצוע עבירות דומות היא נמוכה. עם זאת, נוכח חומרת העבירה נמנע שירות המבחן מהמלצה שיקומית, והמליץ על ענישה מוחשית ומציבת גבול.

7. בד בבד, עולה מהתסקיר שהנאשם גילה דפוסי התנהגות מכשילים ועיוותי חשיבה. זאת ועוד, גרסת הנאשם לשירות המבחן, באשר לאירועים מושא כתב האישום, אינה עולה בקנה אחד עם עובדות כתב האישום המתוקן בו הודה. למעשה בדבריו לשירות המבחן מקל הנאשם עם עצמו וממזער

טיעוני המאשימה לעניין העונש:

8. המאשימה עמדה על חומרת העבירה בה הורשע הנאשם ועל מגמת ההחמרה בענישה המובלת על ידי בית המשפט העליון. עוד הדגישה המאשימה, את הנזק העצום לגוף ולרכוש הנובע מעבירות נשק ואת הפגיעה בערך החברתי המוגן שנפגע עקב ביצוע העבירות, והוא פגיעה בשלום הציבור, בטחונו והגנה על חיי אדם. כך הוסיפה המאשימה, שעבירות הנשק הפכו מכת מדינה, ועל כן נדרשת ענישה הולמת.

9. בכל הנוגע לנסיבותיו של הנאשם, סבורה המאשימה שקיימות נסיבות מחמירות ובהן תכנון שקדם לביצוע העבירה, שכן בעודו מחוץ לביתו הוא החזיק אקדח טעון וכדורים. עוד מדגישה המאשימה, שהנאשם הוא הדמות הדומיננטית בביצוע העבירה. כך גם הדגישה המאשימה שיכול היה להיגרם נזק גדול מביצוע העבירה, שכן במפעל הבלוקים בו נתפס הנאשם הייתה התקהלות רבתית של אנשים.

10. לתמיכה בטיעוניה הגישה המאשימה אסופה של פסיקה.

11. בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, המאשימה מאשרת שההודאה בעובדות כתב האישום המתוקן חסכה זמן שיפוטי ומזמנה שלה.

12. על כן, סבורה המאשימה שמתחם העונש ההולם נע בין 30 עד 48 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים של מאסר מותנה וקנס כספי. את עניינו של הנאשם סבורה המאשימה שיש להעמיד על עונש מאסר ברף בינוני נמוך בתוך המתחם המוצע, כאשר אין לנכות מתקופת המאסר שתיפסק את התקופה בה שהה הנאשם במעצר בדרך של אזוק אלקטרוני.

טיעוני הנאשם:

13. ב"כ הנאשם טען את כל שניתן לטעון עבור הנאשם, והוא ביקש למקד את הענישה הראויה בעניינו לנסיבותיו הפרטניות של הנאשם.

משכך, הפנה הסנגור לגילו של הנאשם, לעובדה שהוא קיים אורח חיים נורמטיבי עד לביצוע העבירה מושא עניינו, לכך שהוא מפרנס יחיד לתא המשפחתי ועבד באופן מסודר עד למעצר.

14. בכל הנוגע לאסופת הפסיקה אליה הפנתה המאשימה, סבור הסנגור שאין להקיש ממנה לענייננו שכן זו עוסקת בעבירות חמורות יותר מזו מושא גזר הדין.

15. כמו כן, הפנה הסנגור לתסקיר שירות המבחן ממנו עולה שהנאשם הכיר בהתנהלותו הבעייתית ובחן את הכשלים בהתנהגותו. לשיטת הסנגור, קביעה של הערכת מסוכנות נמוכה היא נדירה במקרים כגון אלו ועל כן אין להחמיר עם הנאשם.

זאת גם זאת, הסנגור הפנה לכך שנחסך זמן שיפוטי יקר ולעובדה שלא היה צורך לזמן עדים שרובם הגדול הם שוטרים.

16. הסנגור הפנה לאסופת פסיקה אשר תומכת בגישתו, לפיה מתחם הענישה המבוקש על ידי המאשימה אינו תואם את נסיבות העניין, ולהבנתו עונש המאסר הראוי לנאשם הוא כ-18 חודשים.

דברי הנאשם:

17. הנאשם אמר, כי הוא למד דברים רבים והוא מתנצל על ביצוע העבירה. עוד ביקש הנאשם להתחשב בו נוכח העובדה שהוא אב לשלושה ילדים קטינים.

דין והכרעה:

דרכי קביעת מתחם העונש ההולם:

18. סעיפים 40 א - טו לחוק העונשין קובעים שהעיקרון המנחה בגזירת הדין הוא קיום יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיה, מידת אשמו של הנאשם וסוג ומידת העונש המוטל עליו. בהמשך על בית המשפט לקבוע מתחם ענישה הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, זאת בית המשפט עושה בהתאם לעיקרון המנחה. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

לאחר שבית המשפט קובע את מתחם העונש ההולם, נדרש בית המשפט לקבוע את העונש המתאים לנאשם בתוך גבולות המתחם שנקבע. בית המשפט עושה זאת בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

עוד בוחן בית המשפט את הערכים החברתיים שנפגעו, הגנה על שלום הציבור, שיקום, הרתעת הרבים והפרט.

הערך החברתי שנפגע:

19. דומה שאין צורך להרחיב בפרק זה. מוסכם על הכל שנפגעו הערך החברתי של חיי אדם ושלמות הגוף ואף נפגעה תחושת הציבור לביטחון. לעניין זה ראו את עמדת המחוקק הרואה בעבירות נשק חומרה יתרה.

ראו לדוגמא ע"פ 5681/23 חווא נ' מדינת ישראל (נבו 20.12.23) (להלן: "עניין חווא") והאסמכתאות שם:

"עבירות הנשק באשר הן הפכו למכת מדינה. חומרתן היתרה והשפעתן על תחושת הביטחון של כלל אזרחי המדינה מחייבת הטלת ענישה משמעותית, גם על נאשם נעדר עבר פלילי (שאינו מענייננו במקרה דנן). מדיניות ההחמרה ביחס לכלל עבירות הנשק, אשר ניכרת בפסיקתו של בית משפט זה, באה לידי ביטוי סטטוטורי בסעיף 144 (ז) לחוק העונשין אשר חוקק במסגרת תיקון 144 לחוק".

20. במקרה דנן, נשא והחזיק הנאשם ובכדורים באקדח טעון, במחסנית רבים בנפרד.

נסיבות ביצוע העבירה:

21. אין בכתב האישום כל טענה בדבר מטרה נוספת לנשיאת הנשק והתחמושת. עם זאת יש לזכור שהנאשם נשא והחזיק באקדח טעון ותחמושת בתחומי מפעל בלוקים הומה אדם, אותם הוא השליך על מנת להתחמק מהשוטר. כך גם יש לזכור שהנאשם השתולל וביקש להשתחרר מהשוטר אשר עצר אותו. עוד נזכיר כי ניתן היה לעשות שימוש מידי באקדח בהיותו טעון במחסנית ובה כדורים.

מדיניות הענישה וההלכה הפסוקה

22. בשורה של פסקי דין עמד בית המשפט העליון על החומרה הטמונה בעבירות נשק והסיכון הממשי לשלום הציבור, בטחונו והחשש להסכמה. על כן, ככלל, קבע בית המשפט העליון שדינם של מבצעי עבירות בנשק הוא מאסר ממשי מאחורי סורג ובריא, זאת במטרה להגן על הציבור, להרתיע מפני החזקת כלי נשק למיניהם ולהרחיק את מחזיקי הנשק מהחברה.

ראו לדוגמא ע"פ 4409/19 מדינת ישראל נ' סובח (נבו 5.11.2019) (להלן: "עניין סובח"). בעניין סובח נקבע שמקום בו מדיניות הענישה הנוהגת אינה מספקת, נדרש בית המשפט להורות על החמרת הענישה, זאת במטרה להגן על ערכי החברה ולבלום את נפיצות העבירות שהופכות למכת מדינה. עבירות בנשק, כך על פי עניין סובח, נמנות על המקרים החריגים בהם על בית המשפט להחמיר בענישה. עוד הדגיש בית המשפט בעניין סובח ששימוש בכלי נשק הפך לרעה חולה והוא גובה מדי יום ביומו חיי אדם, ולעיתים אף את חייהם של חפים מפשע.

23. בכל הנוגע לגזרי דין במקרים כגון זה מושא ענייננו ראו בין היתר ע"פ 7971/23 אגברייה נ' מדינת ישראל (נבו 26.5.2024) (להלן: "**עניין אגברייה**"). בעניין אגברייה עמד בית המשפט העליון על כך שעבירות הנשק מהוות בבועה של תמונת האלימות והפשיעה בנשק הגואה בחברה הישראלית, באופן שכמות הקורבנות מעבירות נשק גדלה מדי שנה. על פי עניין אגברייה, מצב זה הגיע לכדי מצב חירום לאומי. על כן, הדגיש בית המשפט את מגמת ההקשחה של מדיניות הענישה בעבירות נשק תוך מתן משקל מרכזי להרתעת הכלל.

עוד הדגיש בית המשפט העליון בעניין אגברייה, שגם אם עבירת הנשק אינה כוללת ירי בנשק היא בגדר "**הסנונית הראשונה, בואכה מעשים חמורים יותר - חבלה חמורה, שוד מזוין, רצח וכיוצא באלה**".

על כן, כמורה דרך, קבע בית המשפט בעניין אגברייה, כי מתחם הענישה הראוי לנאשם בגיר הנושא נשק חם במרחב הציבורי נע בין 30 ל-48 חודשי מאסר בפועל. זאת גם זו, בית המשפט הדגיש כי נסיבות מיוחדות לחומרא או לקולא יש בהם כדי לסטות מכך. ככלל, נקבע, שמאסר בפועל הנע בתחום של שלוש שנות מאסר הוא הולם מקום בו מדובר בעבירה חד פעמית בנשק.

24. כמו כן ראו בענייננו ע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני (נבו 14.9.2022) (להלן: "**עניין פלוני**"). בעניין פלוני הורשע הנאשם בעבירה של נשיאת נשק שלא כדין והנשק בו היה מדובר הוא אקדח. באותו מקרה העמיד בית המשפט העליון את תקופת המאסר על 28 חודשים, תוך הבהרה שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין.

כן ראו לעניין זה ע"פ 5856/22 סויטאת נ' מדינת ישראל (נבו 21.3.2023), ממנו עולים דברים כמו מעניין פלוני.

25. אשר לאסופת הפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם, יש לזכור שזו נפסקה עובר לעניין אגברייה, אשר הדגיש באופן נחרץ וברור, כי העונש ההולם במקרה של עבירת נשק חד פעמית הוא כשלוש שנות מאסר.

נכון הדבר שלעיתים יש מקום להבחין בין סוגי נשק. כך לדוגמה נודעה חומרה יתרה בעבירה של החזקת נשק ארוך והתקפי לעומת החזקת נשק מסוג אקדח. עם זאת, נשק הוא נשק וההבחנה בין סוגי הנשק לעניין העונש, בעת המשבר הנוכחי שמקורו באחזקת נשק שלא כדין והעבירות שנובעות ממנו, יכולה להוות שיקול להקל או להחמיר, בתוך מתחם הענישה שהתווה בית המשפט העליון.

מתחם העונש ההולם:

26. בענייננו, יש לזכור כי המחוקק קבע בסעיף 144(ב) לחוק העונשין שהעונש המרבי הוא 10 שנות מאסר.

עוד לזכור את קביעת בית המשפט העליון שעבירות נשק הפכו למכת מדינה ולמעשה נוצר משבר לאומי. עבירות בנשק הפכו לנפוצות והמרחק בין נשיאה והחזקה של נשק עד השימוש בו הוא מרחק הדק בלבד. בהקשר זה ראוי להזכיר שהנשק שנישא היה מוכן לפעולה, ותכלית החזקתו ונשיאתו לא בוררה עד תום.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה:

27. הנאשם נעדר עבר פלילי, נשוי אב לילדים קטנים, מפרנס יחיד ושמר על מקום תעסוקה קבוע. כמו כן, יש לזכור את הודאת הנאשם עובר לשמיעת ראיות. בכך חסך הנאשם מזמנו של בית המשפט ומזמנה של המאשימה. די להפנות לכתב האישום המונה 23 עדים.

כמו כן, יש לזכור שהנאשם שהה במעצר באיזוק אלקטרוני כשבעה חודשים. ראו לעניין זה ע"פ 7768/15 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו 20.4.2016). כפי שנקבע בע"פ 7768/15 תקופת מעצר בפיקוח אלקטרוני מהווה שיקול במסגרת שיקולי הענישה.

מתחם העונש ההולם - קביעה:

28. בשים לב לאמור מתחם העונש ההולם נע בין 30 ל- 48 חודשי מאסר בפועל. יש לקחת בחשבון בעת גזירת הדין, את ההודאה בהזדמנות הראשונה, תקופת המעצר באיזוק אלקטרוני והיעדר עבר פלילי, כמו גם נסיבותיו האישיות של הנאשם, בעל משפחה, אשר לבטח תיפגע אם יוטל עליו עונש מאסר בפועל לתקופה ממושכת. כל אלה מטילים את הכף לגזירת הדין ברף הנמוך של מתחם העונש שנקבע.

התוצאה:

29. מוטלים על הנאשם רכיבי הענישה שלהלן:

30 (שלושים) חודשי מאסר בפועל. מתקופה זו ינוכו ימי המעצר הממשי מאחורי הסורג ובריה בהם שהה הנאשם עד שמעצרו הפך למעצר באיזוק אלקטרוני.

עשרה (10) חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום השחרור על כל עבירה בנשק מסוג פשע.

חמישה (5) חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום השחרור על כל עבירת נשק, מסוג עוין.

30. הנאשם יתייצב הנאשם ביום 25.6.24 עד שעה 11:00 בבית מעצר קישון לתחילת ריצוי עונשו, כשהוא מצויד בדרכון ותעודת זהות ובחזקתו גזר הדין.

עד למועד ההתייצבות ימשיכו לחול התנאים שבהם נתון הנאשם, לרבות מעצרו בפיקוח אלקטרוני, וזאת להבטחת התייצבותו לנשיאה בעונש.

המזכירות תשלח עותק לשב"ס וליחידה לפיקוח אלקטרוני בשב"ס.

זכות ערעור כחוק

ניתן היום 24 יוני 2024, במעמד הצדדים.